

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 22 października 2020 r.

Pozycja 321

POSTANOWIENIE

z dnia 16 lipca 2020 r.

Sygn. akt Ts 193/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jakub Stelina,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.B. w sprawie zgodności:

- 1) art. 97 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2018 r. poz. 618, ze zm.) w całości, „tj. w zakresie, w jakim jest on normą blankietową odsyłającą do ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym [Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, ze zm.] oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy, tj. w zakresie przyjętego rozwiązania normatywnego (modelu normatywnego – normy blankietowej)”;
- 2) art. 97 ustawy wskazanej w punkcie 1 „w części, w której odsyłając do [ustawy – Prawo o ruchu drogowym] (...), która nie ma charakteru prawnokarnego umożliwia stosowanie wykładni rozszerzającej”;
- 3) art. 65 § 2 ustawy wskazanej w punkcie 1, w zakresie „braku precyzji znamion czynu zabronionego tj. wymienienia jakie dokumenty są dokumentami stwierdzającymi tożsamość” z art. 42 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 oraz w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 23 grudnia 2019 r. (data nadania) M.B. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez adwokata z wyboru, wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z 22 października 2018 r. (sygn. akt [...]) uznał skarżącą za winną popełnienia zarzucanych jej czynów, wypełniających dyspozycję: 1) art. 97 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2015 r. poz. 1094, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 821, ze zm.; dalej: k.w.). w związku z art. 45 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2020 r. poz. 110, ze zm.) oraz 2) art. 65 § 2 k.w. Ustalił, że czyn zarzucany w pkt 2 wniosku o ukaranie polegał na nieudzieleniu przez obwinioną okazanie funkcjonariuszom

szom policji, upoważnionym – z mocy ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2067, ze zm.) – do wykonywania czynności legitymowania, dokumentów co do tożsamości własnej, tj. prawa jazdy, mimo że dokument ten posiadała przy sobie w chwili legitymowania. Za wykroczenia te, na podstawie art. 65 § 2 w związku z art. 9 § 2 k.w., sąd wymierzył obwinionej łącznie karę grzywny w wymiarze 2000 złotych. Skarżąca wniosła apelację od wymienionego wyżej wyroku do Sądu Okręgowego w W., który wyrokiem z 30 sierpnia 2019 r. (sygn. akt [...]) utrzymał zaskarżone orzeczenie w mocy. Wyrok ten został wskazany przez skarżącą jako ostateczny w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji. Orzeczenie zostało doręczone skarżącej 23 września 2019 r.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 4 lutego 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 11 lutego 2020 r.) skarżąca została wezwana do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej, przez: udokumentowanie daty doręczenia skarżącej orzeczenia wskazanego jako ostateczne; poinformowanie czy od wskazanego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia; doręczenia odpisu albo poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii wyroków pierwszej i drugiej instancji; określenie, jakie wolności i prawa skarżącej, wyrażone w przepisach Konstytucji wskazanych w *petitum* skargi, zostały naruszone przez zakwestionowane przepisy oraz określenie sposobu ich naruszenia.

W odpowiedzi na zarządzenie sędziego Trybunału Konstytucyjnego, skarżąca w piśmie procesowym z 18 lutego 2020 r. (data nadania) wyjaśniła, że: w zakresie art. 97 k.w. doszło do naruszenia zasady demokratycznego państwa prawa i wynikającej z niej zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa przez: „blankietowość normy, która nie spełnia testu proporcjonalności (...) w ograniczeniu praw konstytucyjnych wynikających z art. 42 ust. 1 Konstytucji” (...) „co oznacza naruszenie zasady określoności norm prawnych określających ograniczenia praw jednostek, które mogą być zakwalifikowane jako wykroczenia, a nie przestępstwa bowiem dobro chronione i adresaci norm nie uzasadniają spełnienia kryterium konieczności ograniczenia, a fakt, że prawo drogowe dotyczy zwykłych obywateli determinuje brak proporcjonalności przyjętego rozwiązania”. Dalej stwierdza, że „[p]ozbawienie prawa do sądu i prawa do obrony, gdzie norma blankietowa powoduje niezrozumiały opis czynu we wniosku o ukaranie i w [wyroku]”. W zaskarżonym zakresie art. 97 k.w. – jak wskazuje skarżąca – narusza ponadto „prawo człowieka do obrony, zasadę *nullum crimen sine lege*, jako prawa samoistnego do wiedzy co jest karane w państwie prawa, jak też w zakresie tej zasady, jako prawa związkowego, bez której realizacji nie sposób mówić o obronie, zasady domniemania niewinności, w ramach którego korzysta się z obrony oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji RP., tj. prawo człowieka do rzetelnego procesu i prawa człowieka do sądu, którego treść (art. 97 k.w.) ogranicza te wolności i prawa człowieka w sposób sprzeczny konstytucyjną klauzulą limitacyjną w demokratycznym państwie prawa (...)”.

W zakresie art. 65 § 2 k.w. zaskarża brak „precyzji znamion czynu zabronionego, tj. wymienienia jakie dokumenty są dokumentami stwierdzającymi tożsamość”, co stanowi zdaniem skarżącej naruszenie jej konstytucyjnych praw.

Skarżąca twierdzi, że zaskarżone przepisy naruszają „prawo człowieka do obrony; – zasad[ę] *nullum crimen sine lege*, jako prawo samoistnego do wiedzy co jest karane w państwie prawa, jak też w zakresie tej zasady jako prawa związkowego; prawo człowieka do rzetelnego procesu i prawa człowieka do sądu, których treść wzmocniono testem proporcjonalności i zasadami wynikającymi z demokratycznego państwa prawa (...)”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym.

Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona określone przez prawo wymagania oraz gdy nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

2. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do oceny merytorycznej.

2.1. Skargę sporządził i wniósł adwokat, który przedłożył stosowne pełnomocnictwo szczególne.

2.2. Skarżąca wyczerpała przysługującą drogę prawną, o której stanowi art. 77 ust. 1 w związku z art. 53 ust. 2 pkt 2 u.o.t.p. TK. Wyrok Sądu Okręgowego w W. z 30 sierpnia 2019 r. (sygn. akt [...]) jest prawomocny i nie przysługuje od niego żaden zwykły środek zaskarżenia.

2.3. Dochowany został również trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej, zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem doręczono skarżącej 23 września 2019 r., skarga konstytucyjna została zaś wniesiona 23 grudnia 2019 r. (data nadania). Braki formalne zostały usunięte w przepisany terminie.

2.4. Prawidłowo – w rozumieniu art. 53 ust 1 pkt 1 u.o.t.p. TK – został określony przedmiot kontroli. Skarżąca wskazała jakie konstytucyjne prawa oraz w jaki sposób zostały – jej zdaniem – naruszone (art. 53 ust.1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także uzasadniła sformułowane zarzuty (art. 53 ust.1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

3. W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącą zarzuty nie są oczywiście bezzasadne, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.